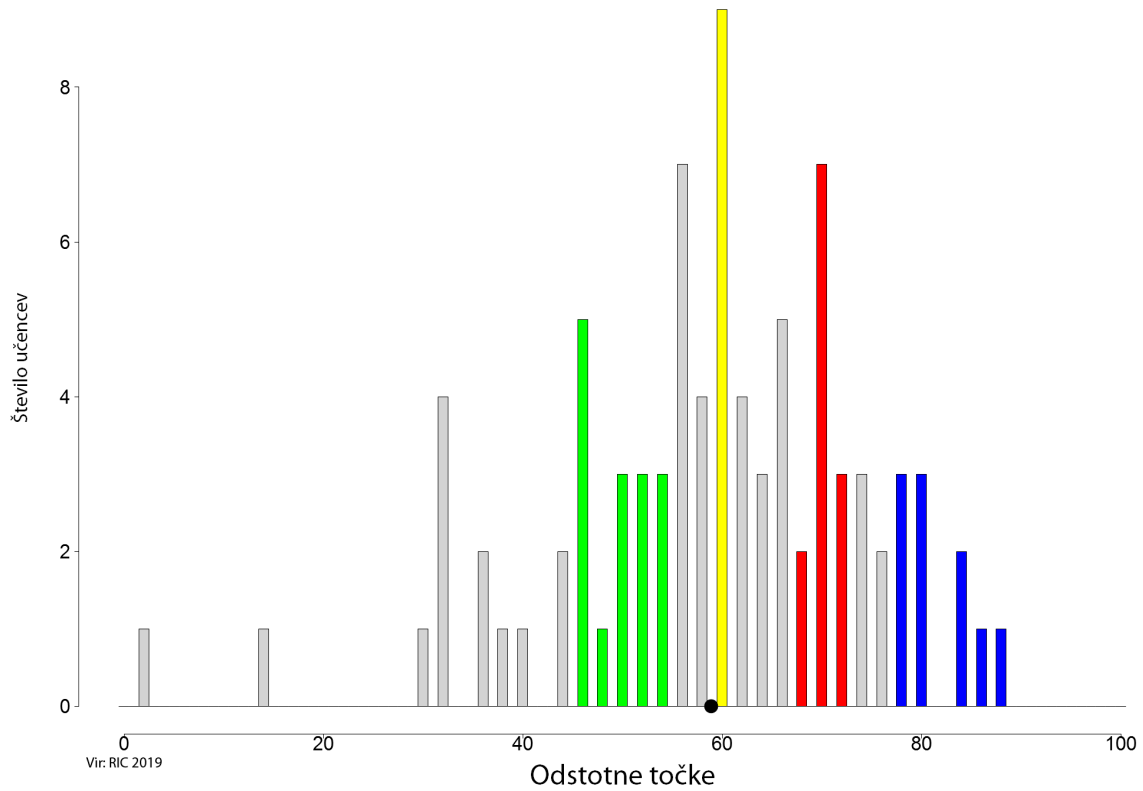

Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard – slovenščina
Opisi dosežkov učencev 6. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Porazdelitev točk pri predmetu SLOVENŠČINA (NIS) (NPZ, 6. razred, 2019, N = 87)

Slika: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 6. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo zgornjo mejo spodnje četrtine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: Naloge so preverjale znanje ob branju neumetnostnega besedila (dvanajst postavk) in znanje jezika (tri postavke).

Taksonomske stopnje: Pri petih nalogah (enajst postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri štirih (štiri postavke) na II. (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: Največ je nalog s kratkimi zaprtimi odgovori in alternativnega tipa, sledijo naloge izbirnega tipa z enim ali več pravilnimi odgovori.

Učenci:

- odgovorijo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – ime in priimek avtorja (**nalogi 1.02.1 in 1.07.1**);
- v besedilu prepoznajo bistveni podatek (**nalogi 1.03.2 in 1.04.1**);
- odgovorijo na vprašanja o vsebini besedila (**naloge 1.05.1, 1.05.2, 1.05.3, 1.05.4 in 1.05.5**);
- določijo zaporedje dejanj dogodka – (**naloge 1.06.1, 1.06.2 in 1.06.3**);
- besedam poiščejo protipomenko (**naloga 1.08.1**);
- ločijo knjižne in neknjižne besede (**naloga 1.10.1**);
- uporabijo piko na koncu pripovedne povedi (**naloga 1.11.1**).

Učenci prepoznajo osnovne podatke o besedilu (ime in priimek avtorja) ter bistvene podatke iz vsebine besedila. Določijo enostavno zaporedje dogodkov in razumejo členjenost besedila (na uvod, jedro in zaključek). Pokažejo le osnovno slovnično znanje (pika kot končno ločilo) in osnovno poimenovalno zmožnost (preprost primer protipomenke in knjižne ustreznice).

Zgled:

naloga 1.05

Umetnostno besedilo

Vsebine: Z nalogami se je preverjalo znanje umetnostnega besedila (šest postavk).

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (šest postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog: V zelenem območju preverjamo znanje z nalogami alternativnega tipa, izbirnega tipa z več pravilnimi odgovori in nalogami kratkega zaprtega odgovora.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila (**nalogi 2.01.1 in 2.01.2**);
- v besedilu prepoznajo bistveni podatek (**naloga 2.02.1**);
- odgovorjajo na vprašanja o vsebini besedila (**naloge 2.03.1, 2.03.2 in 2.03.5**).

Učenci prepoznajo osnovne podatke o besedilu (naslov, ime in priimek avtorja). Odgovorijo na preprosta vprašanja o vsebini besedila tako, da izberejo med ponujenimi odgovori.

Zgled:

naloga 2.01

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: V rumeno območje se je uvrstila ena naloga (dve postavki), ki je preverjala znanje ob branju neumetnostnega besedila in dve nalogi (štiri postavke), ki sta preverjali znanje jezika.

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (dve postavki) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri dveh (štiri postavke) na II. (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rumenem območju prevladujejo naloge kratkih zaprtih odgovorov. Znanje smo preverjali tudi z eno nalogo izbirnega tipa z več pravnimi odgovori.

Učenci:

- v besedilu prepoznajo bistveni podatek (**nalogi 1.03.3 in 1.03.4**);
- uporabijo veliko začetnico pri osebnih lastnih imenih (**naloga 1.09.1**);
- uporabijo vejico pri naštevanju (**naloga 1.09.2**);
- uporabijo vprašaj na koncu vprašalne povedi (**nalogi 1.11.2 in 1.11.3**).

Učenci prepoznajo več podatkov iz vsebine besedila. Pokažejo osnovno slovnično znanje (vprašaj kot končno ločilo ter vejica pri naštevanju) ter osnovno pravopisno znanje (raba velike začetnice v lastnih imenih).

Zgled:

naloga 1.09

Prvi dve postavki naloge sodita v rumeno območje, tretja pa nad modro.

Umetnostno besedilo

Vsebine: V rumeno območje sta se uvrstili dve nalogi (tri postavke), ki sta preverjali znanje ob branju umetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (dve postavki) smo preverjali znanje na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni (ena postavka) pa na II. (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rumenem območju so naloge alternativnega tipa.

Učenci:

- odgovorijo na vprašanja o vsebini besedila (**nalogi 2.03.3 in 2.03.4**);
- identificirajo se s književno osebo (**naloga 2.07.1**).

Učenci prepoznajo več informacij iz vsebine besedila. Pokažejo osnovno zmožnost poistovetenja s književno osebo in prepoznajo preprost motiv za ravnanje književne osebe.

Zgled:

naloga 2.03

Prva, druga in peta postavka naloge sodijo v zeleno območje, tretja in četrta pa v rumeno območje.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje četrte dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: V rdeče območje se je uvrstila ena naloga (ena postavka), ki je preverjala znanje ob branju neumetnostnega besedila in ena naloga (ena postavka), ki je preverjala jezikovno znanje.

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri eni (ena postavka) na II. (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju sta nalogi tipa kratkih zaprtih odgovorov in izbirnega tipa z več pravilnimi odgovori.

Učenci:

- v besedilu prepoznajo bistveni podatek (**nalogi 1.03.1**);
- besedam poiščejo nadpomenko (**naloga 1.08.2**).

Učenci prepoznajo tudi podrobnosti iz vsebine besedila. Boljšo poimenovalno zmožnost pokažejo z ustrezno izbiro nadpomenke.

Zgled:

naloga 1.08

Prva postavka naloge sodi v zeleno območje, druga v rdeče in tretja v modro območje.

Umetnostno besedilo

Vsebine: V rdeče območje so se uvrstile tri naloge (tri postavke).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri dveh (dve postavki) na II. (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju so naloge kratkega zaprtega odgovora, naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom in alternativni tip naloge.

Učenci:

- odgovorijo na vprašanja o vsebini besedila (**nalogi 2.04.1 in 2.06.1**);
- identificirajo se s književno osebo (**naloga 2.07.3**).

Učenci prepoznajo tudi posamezne podrobnosti iz vsebine besedila in odgovorijo na vprašanje, ki zahteva preprosto sklepanje. Izkazujejo zmožnost poistovetenja s književno osebo in prepoznajo kompleksnejši motiv za ravnanje književne osebe.

Zgled:

naloga 2.04

V modro območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: V modro območje sta se uvrstili dve nalogi (dve postavki), ki sta preverjali znanje jezika in znanje ob branju neumetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri eni (ena postavka) na II. (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: Znanje smo preverjali z nalogo kratkega zaprtega odgovora in nalogo izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom.

Učenci:

- prepoznajo vrsto besedila (*naloga 1.01.1*);
- besedam poiščejo sopomenko (*naloga 1.08.3*).

Učenci prepoznajo tudi manj pogosto vrsto neumetnostnega besedila. Dobro poimenovalno zmožnost izkažejo z ustrezno izbiro nadpomenke, protipomenke in sopomenke.

Zgled:

naloga 1.01

Umetnostno besedilo

Vsebine: V modro območje so se uvrstile tri naloge (štiri postavke), ki so preverjale prepoznavanje, razumevanje umetnostnega besedila in samostojno ustvarjanje.

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni (dve postavki) na II. (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni (ena postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Znanje smo preverjali z nalogami kratkega zaprtega odgovora, izbirnega tipa z več pravilnimi odgovori in nalogo kratkega polodprtega odgovora.

Učenci:

- v besedilu prepoznajo bistveni podatek (*naloga 2.02.2*);
- sledijo časovnemu zaporedju toka dogodkov (*nalogi 2.05.1 in 2.05.2*);
- poustvarijo krajše književno besedilo (nadaljevanje zgodbe) (*naloga 2.08.1*).

Učenci prepoznajo podrobnosti iz vsebine besedila ter časovno ustrezno razporedijo dogodke z začetka in konca zgodbe. Pokažejo dobro razumevanje besedila, tako da sami dodatno razvijejo enega od motivov besedila (poustvarjanje).

Zgled:

naloga 2.05

Prva in druga postavka sodita v modro območje, tretja pa nad modro območje.

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65-odstotno uspešnostjo.

Neumetnostno besedilo

Vsebine: Z nalogami smo preverjali jezikovno znanje (ena postavka) in poustvarjanje neumetnostnega besedila (štiri postavke).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni (štiri postavke) na III. (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: V območju nad modrim je ena naloga kratkega zaprtega odgovora in ena naloga kratkega polodprtega tipa.

Učenci so manj uspešni pri:

- slovnično pravilnemu prepisu povedi (**naloga 1.09.3**);
- pisanju krajšega preprostega besedila – zapis pravilnega poteka dogodkov (**naloga 1.12.1**), vključitev vsaj treh oseb v obnovo (**naloga 1.12.2**), zapis zaokroženega in povezanega besedila v vsaj petih povedih (**naloga 1.12.3**);
- uporabi slovničnih in pravopisnih pravil (**naloga 1.12.4**).

Učenci so nenatančni pri prepisu (tudi če gre le za posamezno poved). Težko napišejo krajše preprosto besedilo, v katerem morajo upoštevati več iztočnic. Prav tako v teh besedilih ne upoštevajo vseh slovničnih in pravopisnih pravil.

Zgled:

naloga 1.12

Umetnostno besedilo

Vsebine: V treh nalogah (štiri postavke) smo preverjali poznavanje, razumevanje in poustvarjanje umetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni (dve postavki) na III. (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: V območju nad modrim so naloge kratkega zaprtega odgovora in kratkega polodprtega tipa.

Učenci so manj uspešni pri:

- sledenju časovno zaporednega toka dogodkov (**naloga 2.05.3**);
- identificiranju s književno osebo (**naloga 2.07.2**);
- pisanju zaokroženega povezanega besedila (**naloga 2.08.2**);
- pisanju zahtevanega števila slovnično pravilnih povedi (**naloga 2.08.3**).

Učenci imajo še vedno težave pri sledenju časovnemu zaporedju dogodkov (iz srednjega dela besedila). Težave imajo tudi pri samostojnem zapisu zaokroženega besedila, s hkratnim upoštevanjem vseh slovničnih in pravopisnih pravil. Tudi pri poustvarjanju težko združijo in upoštevajo različne zahteve (po vsebini, dolžini in slovnični ter pravopisni ustreznosti).

Zgled:

naloga 2.08

Prva postavka naloge sodi v modro območje, druga in tretja pa nad modro območje.

Preglednica: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 6. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
I. DEL (Neumetnostno besedilo: V gozdu - kratka pripoved)							
1	01.1	1	Neumetnostno besedilo	prepozna vrsto besedila;	M	I.	modro
2	02.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila (ime in priimek avtorja);	M	I.	zeleno
3	03.1	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rdeče
	03.2	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno
	03.3	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rumeno
	03.4	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rumeno
4	04.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovori na vprašanje iz besedila;	M	I.	zeleno
5	05.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	zeleno
	05.2	1	Neumetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	zeleno
	05.3	1	Neumetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	zeleno
	05.4	1	Neumetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	zeleno
	05.5	1	Neumetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	zeleno
6	06.1	1	Neumetnostno besedilo	določi zaporedje dejanj dogodka;	M	I.	zeleno
	06.2	1	Neumetnostno besedilo	določi zaporedje dejanj dogodka;	M	I.	zeleno
	06.3	1	Neumetnostno besedilo	določi zaporedje dejanj dogodka;	M	I.	zeleno
7	07.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o podatkih iz besedila;	T	II.	zeleno
8	08.1	1	Jezik	besedam poišče protipomenko;	T	II.	zeleno
	08.2	1	Jezik	besedam poišče nadpomenko;	T	II.	rdeče
	08.3	1	Jezik	besedam poišče sopomenko;	T	II.	modro
9	09.1	1	Jezik	uporabi veliko začetnico pri osebnih lastnih imenih;	T	II.	rumeno
	09.2	1	Jezik	uporabi vejico pri naštevanju;	T	II.	rumeno
	09.3	1	Jezik	slovnično pravilno prepíše poved;	T	II.	nad modrim
10	10.1	1	Jezik	loči knjižne in neknjižne besede;	T	II.	zeleno
11	11.1	1	Jezik	uporabi piko na koncu pripovedne povedi;	T	II.	zeleno
	11.2	1	Jezik	uporabi vprašaj na koncu vprašalne povedi;	T	II.	rumeno
	11.3	1	Jezik	Uporabi vprašaj na koncu vprašalne povedi;	T	II.	rumeno
12	12.1	1	Neumetnostno besedilo	piše krajše preprosto besedilo (zapis pravilnega poteka dogodkov);	T	III.	nad modrim
	12.2	1	Neumetnostno besedilo	piše krajše preprosto besedilo (vključitev vsaj treh oseb v obnovo);	T	III.	nad modrim
	12.3	1	Neumetnostno besedilo	piše krajše preprosto besedilo (zapis zaokroženega in povezanega besedila v vsaj 5 povedih);	T	III.	nad modrim
	12.4	1	Jezik	uporabi slovnična in pravopisna pravila.	T	III.	nad modrim

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
II. DEL (Umetnostno besedilo: Grdi raček)							
1	01.1	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih besedila;	M	I.	zeleno
	01.2	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih besedila;	M	I.	zeleno
2	02.1	1	Umetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno
	02.2	1	Umetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	modro
3	03.1	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	zeleno
	03.2	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	zeleno
	03.3	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	rumeno
	03.4	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	rumeno
	03.5	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	I.	zeleno
4	04.1	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	T	I.	rdeče
5	05.1	1	Umetnostno besedilo	sledi časovno zaporednemu toku dogodkov;	M	II.	modro
	05.2	1	Umetnostno besedilo	sledi časovno zaporednemu toku dogodkov;	M	II.	modro
	05.3	1	Umetnostno besedilo	sledi časovno zaporednemu toku dogodkov;	M	II.	nad modrim
6	06.1	1	Umetnostno besedilo	odgovori na vprašanja o vsebini besedila;	M	II.	rdeče
7	07.1	1	Umetnostno besedilo	identificira se s književno osebo;	T	II.	rumeno
	07.2	1	Umetnostno besedilo	identificira se s književno osebo;	T	II.	nad modrim
	07.3	1	Umetnostno besedilo	identificira se s književno osebo;	T	II.	rdeče
8	08.1	1	Umetnostno besedilo	poustvari krajše književno besedilo (nadaljevanje zgodbe);	T	III.	modro
	08.2	1	Umetnostno besedilo	napiše zaokroženo povezano besedilo;	T	III.	nad modrim
	08.3	1	Umetnostno besedilo	napiše zahtevano število slovnično pravilnih povedi.	T	III.	nad modrim

LEGENDA:

Naloga: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina: zapisana vrsta besedila, z uporabo katere rešujemo vprašanje/del naloge/nalogo: neumetnostno in umetnostno besedilo oziroma jezik, če z vprašanjem/delom naloge/nalogo preverjamo slovnična in pravopisna pravila;

Cilj – učenec: zapisan cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

Standard znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, T – temeljni; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomska stopnja (po Bloomu): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I. – znanje in prepoznavanje, II. – razumevanje in uporaba, III. – analiza in sinteza ter vrednotenje;

Območje: zapisno območje, v katero se je uvrstilo vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Opisih dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ-ju v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS-om*.

1

PRILOGA 1

Besedilo 1

Tomaž Novak

V gozdu

Ali imaš rad kostanj? Jaz imam najraje pečenega. Še rajši pa ga grem jeseni nabirat v gozd. Obisk bližnjega gozda je zame vedno prava pustolovščina. Rad imam vonj po gozdu. Tam lahko opazujem živali in nabiram gozdne sadeže. Moj najboljši prijatelj Andrej gozda ne mara preveč, ker se mu je tam zgodila nesreča. Rad pa ima živali in kostanj tudi. Opisal bom, kaj se mu je lansko jesen zgodilo v gozdu.

Andrej je šel s svojim bratom Petrom in teto Meto nabirat kostanj. V bližnjem gozdu kostanja ni bilo več, zato so se do naslednjega gozda peljali s tetinim novim avtomobilom. Vozili so se približno pol ure. Parkirali so pred gostilno Pri Micki.

Vsak s svojo košaro so se odpravili v gozd. Dogovorili so se, da bodo tekmovali, kdo bo nabral največ kostanja. Tekmovanje se je začelo. Petru je šlo nabiranje zelo dobro od rok, Andreja pa so bolj zanimale gozdne živali. Teta je fanta večkrat opozorila, naj pazita, da ne bosta zašla.

Po uri in pol nabiranja kostanja je teta Meta opazila, da je Andrej izginil. Peter je stopil k najvišjemu drevesu in splezal nanj. Z vrha drevesa je zelo dobro videl okolico. Nedaleč stran je opazil Andreja, ki je težko hodil. Peter je splezal dol in mu skupaj s teto pohitel pomagat. Ko sta prišla do Andreja, jima je povedal, kaj se mu je zgodilo. Razložil jima je, da je med opazovanjem mravljišča stopil na skalo. Ta je bila spolzka in je padel. Udaril se je v nogo in si jo poškodoval. Pri padcu je stresel košaro in ostal brez vseh kostanjev. Namesto h kosilu so se morali odpraviti k zdravniku.

PRILOGA 2

Besedilo 2

Hans Christian Andersen

Grdi raček

(odlomek)

Nekega večera, ko je sonce prav lepo zašlo, je iz grmovja vzletela cela jata prelepih velikih ptic. Grdi raček lepših še ni videl. Bili so labodi. Oglašali so se na poseben način. Razprostrli so čudovita dolga krila in odleteli iz hladnih v toplejše kraje, na jezera, ki nikoli ne zmrznejo.

Zleteli so tako visoko, da se je grdemu račku čudno storilo pri srcu. Iztegnil je svoj vrat za njimi visoko kvišku ter vzkliknil tako glasno in nenavadno, da se je ustrašil svojega lastnega glasu. Ni vedel, kakšne ptice so bile, in ni vedel, kam so odletele. Toda imel jih je zelo zelo rad, kakor ni imel še nikdar nikogar.

Pritisnil je strupen mraz. Grdi raček je plaval po vodi, da ni do konca zmrznila. Luknja, v kateri je plaval, se je vsako noč bolj zožila. Grdi raček je močno brcal z nožicami, nazadnje pa se je utrudil, obležal in primrznil v ledu.

Navsezgodaj zjutraj je mimo prišel kmet. S coklami je razbil led in grdega račka odnesel domov. Tam je grdi raček spet oživel. Kmetovi otroci so se hoteli igrati z njim. On pa je mislil, da mu hočejo storiti kaj žalega, in je v strahu zletel. Poletel je v vedro z maslom in od tam v skrinjo z moko.

Gospodinja je kričala in mahala za njim z grebljico. Otroci so se smejali, se drli in ga lovili po hiši. Še sreča, da so bila vrata odprta. Zbežal je ven v grmovje in onemogel obležal v novozapadlem snegu. Preveč žalostno bi bilo opisovati vse stiske, ki jih je grdi raček doživel tisto zimo. Komaj je preživel.

2

Sonce je spet topleje posijalo in škrjanci so zapeli. Bil je prelep spomladanski dan. Tedaj je grdi raček hipoma razprostrl svoja krila. Zašumela so močnejše kot kadar koli prej in ga naglo ponesla v zrak. Kako lepo je bilo! Priletel je v sredo velikega vrta, kjer so cvetele jablane in je dišal španski bezeg. In tedaj so tik predenj izza gostega grmovja priplavali trije prelepi labodi. Šopirili so perje in lahkotno drseli po vodni gladini. Grdi raček je prepoznal prekrasne živali in prevzela ga je nenavadna otožnost. Pognal se je po vodi in zaplaval proti prelepim labodom. Ugledali so ga in se vsi našopirjeni zagnali k njemu. »Kar pobijte me!« je zavpil ubožec, sklonil glavo k vodi in čakal smrt. A kaj je zagledal v bistri vodi? Pod sabo je ugledal svojo spremenjeno podobo. Ni bil več siv, grd in čuden ptič. Bil je prelep labod.

SLOVAR:

grebljica – priprava za čiščenje peči
našopirjeno – štrleče (perje)

(Prirejeno po: Hans Christian Andersen, Grdi raček, Svet iz besed 6, samostojni delovni zvezek za branje v 6. razredu osnovne šole, Rokus, Ljubljana 2004.)

I. DEL

Pozorno preberi besedilo 1 in reši naloge.

1. Poimenuj vrsto besedila, ki si ga prebral.
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Besedilo je opis osebe.
- B Besedilo je reklama.
- C Besedilo je kratka pripoved.
- D Besedilo je kratka novica.

(1 točka)

2. Kdo je avtor besedila?
Ime in priimek avtorja napiši na črto.

(1 točka)

3. Obkroži črko pred štirimi osebami, ki nastopajo ali so omenjene v besedilu.

- A zdravnik
- B Micka
- C Andrej
- D Meta
- E zobozdravnik
- F Pavel
- G Peter

(4 točke)

1

4. Kje se je Andrej poškodoval?

Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

5. Ali so spodaj zapisane trditve pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) Po uri in pol je teta opazila, da je Andrej izginil.	DRŽI	NE DRŽI
b) Peter je z vrha drevesa zelo slabo videl okolico.	DRŽI	NE DRŽI
c) Peter je nedaleč stran opazil Andreja, ki je težko hodil.	DRŽI	NE DRŽI
d) Teta je sama pohitela na pomoč Andreju.	DRŽI	NE DRŽI
e) Andrej je med opazovanjem mravljišča stopil na korenino.	DRŽI	NE DRŽI

(5 točk)

6. Določi vrstni red dogodkov v besedilu.

Zaporedje označi s številkami od 1 do 3. Številke napiši na črte.

_____ Andrej se je v gozdu poškodoval.

_____ Teta Meta, Andrej in Peter so se odpeljali v gozd nabirat kostanj.

_____ Izlet se je končal pri zdravniku.

(3 točke)

7. V katerem delu besedila zvezmo, da je Andrej šel k zdravniku?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V uvodu.
- B V jedru.
- C V zaključku.
- D V nobenem delu.

(1 točka)

8. a) Besedi poišči protipomenko.

Protipomenko napiši na črto.

blizu – _____

b) Besedam poišči nadpomenko.

Nadpomenko napiši na črto.

kostanj, smreka, javor – _____

c) Besedi poišči sopomenko.

Sopomenko napiši na črto.

deklica – _____

(3 točke)

1

9. Popravi dve pravopisni napaki.

Na črte napiši pravilno poved.

Moj prijatelj Jakob ima rad Jurčke lisičke in marele, ki jih sam nabere v gozdu.

(3 točke)

10. Iz oklepaja izberi knjižno besedo in z njo dopolni poved.

Borut je za sprehod po gozdu obul tople _____ .
(štumfe / nogavice)

(1 točka)

11. Zapiši ustrezno manjkajoče ločilo na koncu vsake povedi.

- a) Simon ima rad gozdne jagode
- b) Kdaj bomo prispeli domov
- c) Koliko kilogramov jabolk je v enem zabojčku

(3 točke)

12. Na črte napiši obnovo prebranega besedila V gozdu. V obnovo vključi vsaj tri osebe in upoštevaj potek dogodkov. Pazi na pravopisna in slovnična pravila. Napiši najmanj šest povedi.

(4 točke)

2

II. DEL

Pozorno preberi besedilo 2 in reši naloge.

1. a) Kdo je napisal prebrano besedilo?
Ime in priimek avtorja napiši na črto.

- b) Na črto napiši naslov prebranega besedila.

(2 točki)

2. Kdo nastopa v besedilu?
Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Kokoši in krave.
- B Grdi raček in labodi.
- C Žabe in gosi.
- D Gospodinja in otroci.
- E Lastovke in sinice.

(2 točki)

3. Ali so spodaj zapisane trditve pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) Iz grmovja je vzletela cela jata ptic.	DRŽI	NE DRŽI
b) Ptice so bile labodi.	DRŽI	NE DRŽI
c) Ptice so razprostrle čudovita kratka krila.	DRŽI	NE DRŽI
d) Ptice so odletele iz toplih v hladnejše kraje.	DRŽI	NE DRŽI
e) Ptice so odletele na jezera, ki vedno zmrznejo.	DRŽI	NE DRŽI

(5 točk)

4. Česa se je ustrašil grdi raček?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Svojega lastnega glasu.
- B Toplega sonca.
- C Petja škrjancev.
- D Svojih kril.

(1 točka)

2

5. Določi vrstni red dogodkov v besedilu.

Zaporedje označi s številkami od 1 do 4. Številke napiši na črte.

_____ Grdi raček je primrznil v ledu.

_____ V bistri vodi je grdi raček zagledal svojo novo podobo.

_____ Grdi raček je razprostrl svoja krila in poletel v zrak.

_____ Grdi raček je videl labode in ni vedel, kam so odleteli.

(3 točke)

6. Kdo je grdega račka rešil pred mrazom?

Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

7. Zakaj je grdi raček doživljal nemoč, strah, otožnost, žalost in osamljenost?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) Ker je bil prepričan, da je grd in zapuščen.	DRŽI	NE DRŽI
b) Ker je hotel biti lep.	DRŽI	NE DRŽI
c) Ker ni imel svoje jate.	DRŽI	NE DRŽI

(3 točke)

